

К.пед.н. Вітер С.А.
старший викладач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Житомирський національний агроекологічний університет
м. Житомир
E-mail: vittersvitlana@i.ua

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ
МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Нові економічні умови господарювання висувають високі вимоги до рівня професійних знань і вмінь бухгалтера, роль якого є суспільно значимою, що має на увазі прийняття на себе обов'язку діяти в інтересах суспільства, яке покладається на об'єктивність, незалежність і чесність професійних бухгалтерів. Саме це актуалізує проблему формування етики професійного бухгалтера, розв'язання якої сприяє завоюванню довіри споживачів бухгалтерської інформації

і, як наслідок, забезпечення ефективності ринку бухгалтерських послуг.

Міжнародний стандарт освіти (МСО 4) «Професійні цінності, етика і відносини» визначає результати навчання, які повинен продемонструвати наприкінці виконання освітньої професійної програми претендент на присвоєння кваліфікації професійного бухгалтера у зазначеній сфері, а саме: пояснення природи етики та її ролі в професії, в бізнесі та ефективного управління; пояснення переваг і недоліків підходів до етики; аналіз альтернативних варіантів дій і визначення їх етичних наслідків; застосування фундаментальних етичних принципів; застосування відповідних етичних вимог до професійної поведінки при дотриманні стандартів, аналіз наслідків неетичної поведінки для людини, професії і громадськості [1].

Важливим кроком у підвищенні формування професійної компетентності сучасного бухгалтера в сукупності з належною увагою питання професійної етики є передбачення у навчальному плані підготовки студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» вивчення у складі циклу професійної підготовки навчальної дисципліни «Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця», яка спрямована на теоретичне і практичне опанування студентами основ використання міжнародних норм та принципів поведінки професійних бухгалтерів та податківців в практичній діяльності, розуміння професійних цінностей та етики з метою забезпечення їх подальшої етичної поведінки в інтересах суспільства. У змісті дисципліни зосереджено увагу на роз'ясненні суті та практичному застосуванні фундаментальних принципів етики, ознайомленні з типовими загрозами дотримання професійної етики та вмінні приймати застережні заходи щодо їх усунення, а також випадків настання відповідальності за недотримання вимог Кодексу етики.

Оволодівши курсом майбутні бухгалтера матимуть змогу оцінити свій стан розвитку моральної свідомості і культури; сформувати навички систематичної роботи над вдосконаленням свого морального обличчя бухгалтера і аудитора; вміло застосовувати основні положення професійної етики для формування духовності особистості, розвитку інтелекту, патріотизму

і гідності в роботі бухгалтером, аудитором, податківцем; комплексно аналізувати результати фактів господарювання підприємств та приймати професійні рішення в непростих ситуаціях крізь призму морального вибору.

У МСО 4 підкреслюється, що професійна етика важлива як на етапі початкового професійного розвитку, так і протягом безперервного навчання. Студенти повинні розуміти, що моральні цінності та етичне ставлення пронизують всю діяльність професійних бухгалтерів.

При вивченні дисципліни «Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця» застосування суто традиційної методики не буде дієвим. Доречним є використання інтерактивних методів навчання та застосування діяльнісного підходу, який передбачає організацію у навчальному процесі співпраці різних рівнів (викладач-студент, студент-студент, студент-група) та дозволить суттєво підвищити якість знань і формування у студентів практичних навичок поведінки (етичної культури) у різноманітних ситуаціях відповідно до норм Кодексу етики професійних бухгалтерів.

Звернемо увагу, що в МСО 4 вказується на можливості використання у навчанні методів участі (але не обмежуватися ними) з метою підвищення ефективності розвитку професійних цінностей, етики та професійного ставлення: рольові ігри; обговорення вибраних читань та онлайн-матеріалів; аналіз тематичних досліджень, які стосуються ситуацій у бізнесі із загрозами етичних дилем; обговорення дисциплінарних заяв та висновків; семінари, що використовують доповідачів з досвідом роботи та прийняття професійних рішень; використання онлайн-форумів та дискусійних форумів [2]. Пропонуємо, окрім вище зазначеного, планомірне використання методів кейсів та мозкового штурму, які передбачають етичні групові дискусії або роботу в парах, що сприятиме кращому розумінню етичних наслідків.

Таким чином, розуміння етичної складової у процесі формування професійної компетентності майбутнього бухгалтера дозволяє сформувати у студентів цілісну систему ціннісних орієнтирів, моральних якостей та компетенцій, необхідних сучасним фахівцям даної професії.

Список використаної літератури

1. Зубілевич С.Я. Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів: «перезавантаження». URL: <http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/9956/zubilevich.pdf>
2. International Education Standards, Exposure Drafts, Consultation Papers, and other IAESB publications are published by, and copyright of, IFAC. URL: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IAESB-Exposure-Draft-Proposed-Revisions-IES-2-3-4-8.pdf>